

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольних робіт
з дисципліни „Економіка транспорту”
для студентів заочної форми навчання
галузі знань 27 «Транспорт»
спеціальності 275.03 Транспортні технології (на автомобільному
транспорті)

Харків – 2020

Укладачі: Кирчата І.М.

Кафедра економіки і підприємництва

ВСТУП

Перехід до ринкових відносин настійно диктує необхідність вивчення діяльності первинного знання економіки підприємства. Від того, наскільки ефективно здійснюється діяльність підприємства залежить стани економіки держави, рівень добробуту населення. Автотранспортні підприємства є виробником робіт і послуг, виступають зв'язуючою ланкою для всіх суб'єктів ринкових відносин.

Економіка транспорту самостійна економічна дисципліна, предметом вивчення якої є діяльність підприємства. Даний курс тісно пов'язаний з іншими економічними дисциплінами, зокрема з економікою галузі, макро і мікроекономікою. Економіка транспорту розглядає положення даними курсами, що вивчаються, але в додатку до конкретного предмету дослідження – автомобільного підприємства і в рамках підприємства.

До основних об'єктів вивчення економіки автомобільного транспорту відносяться:

формування і дослідження ресурсів автотранспортного підприємства, основного і оборотного капіталу і людських ресурсів;

формування витрат виробництва, калькуляція собівартості продукції і послуг, ціноутворення;

управління фінансовими ресурсами підприємства, формування фінансових результатів його діяльності;

одержані знання і навички в процесі вивчення курсу дозволяє студентам посилено виконати економічний розділ дипломного проекту і використати в подальшій практичній діяльності.

Мета дисципліни – формування теоретичних знань об економіки транспорту з урахуванням особливостей автомобільного транспорту, як галузі в умовах ринкової економіки, навичок практичного використання знань в практичній діяльності майбутнього фахівця.

Основні задачі дисципліни:

- сформулювати розуміння теоретичних основ економіки автомобільного транспорту у зв'язку з переходом до ринкових відносин;
- дати основні поняття про транспорт і транспортний процес, основи організації перевізних послуг на автомобільному транспорті;
- сформулювати теоретичні знання у області управління персоналом, виділивши функціональні і організаційні аспекти, економічної ефективності витрат живої праці, у області мотивації, організації заробітної платні працівників підприємства;

- дати характеристику основних фондів і оборотних коштів, їх значення у виробництві продукції, показників використання основних фондів і оборотних коштів; суть призначення і класифікація нематеріальних активів;
- дати теоретичні знання у області забезпечення беззбиткової роботи автомобільного транспорту;
- сформулювати теоретичні знання і практичні навички в методах планування валового прибутку, розподіл чистого прибутку;
- дати теоретичні знання по розділу – розрахунок економічного ефекту від упровадження нової техніки, по засвоєнню поняття «нова техніка»

ЗМІСТ ЗАВДАНЬ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Контрольні роботи займають важливе місце в учбовому процесі. Мета їх виконання - придбання студентами навичок самостійної роботи з літературними джерелами, вмінь пов'язувати теоретичні знання з практичними. Окрім цього, контрольні роботи - це форма перевірки самостійної роботи студентів, що дозволяє викладачеві установити її недоліки та зазначити шляхи їх усунення. Якість роботи визначається тим, наскільки самостійно й вірно студент виконав роботу. Кожний студент повинен вибрати та виконати контрольну роботу відповідно свого варіанту. Перед початком виконання контрольної роботи студент повинен вивчити літературу.

Контрольна робота складається з трьох теоретичних запитань.

На титульному листі роботи необхідно указати найменування інституту, кафедри, групи, номер варіанту, своє прізвище, ім'я та по батькові. Контрольну роботу після її виконання необхідно здати на рецензію, а потім захистити викладачеві. Студенти, які своєчасно не виконали контрольну роботу або не захистили її, до заліку не допускаються.

Якщо робота виконана незадовільно, студент повинен написати нову або суттєво переробити існуючу контрольну роботу. Нову роботу студент повинен подати на кафедру разом з попередньою.

Номер варіанту для розкриття низки теоретичних питань відповідає комбінації передостанньої та останньої цифри залікової книжки (табл.1).

Таблиця 1 - Варіанти завдань на виконання контрольної роботи

Передостання цифра шифру (номера залікової книжки)	Остання цифра шифру (номера залікової книжки)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	15	22	5	6	16	20	27	28	8	7
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	16	23	4	7	17	21	26	29	12	6
3	17	24	3	8	18	22	6	30	13	5
4	18	25	2	9	19	23	5	1	14	4
5	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11
6	19	26	1	10	15	24	4	2	11	3
7	20	27	30	11	14	25	3	30	10	2
8	21	28	29	12	13	2	1	29	9	1
9	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

Відповіді на теоретичні запитання повинні бути чіткими і стислими, бажано з наведенням конкретних прикладів. При написанні відповідей на теоретичні питання не припускається самовільного скорочення та позначень, не прийнятих у економічній літературі. В кінці роботи повинен бути список використаної літератури, підпис студента та дата виконання роботи.

Варіанти завдань для виконання контрольної роботи

Варіант 1

1. Характеристика транспортної галузі України
2. Облік і калькулювання собівартості перевезень
3. Знос і амортизація основних виробничих фондів

Варіант 2

1. Якість послуг транспорту
2. Чинники, що впливають на собівартість транспортній продукції
3. Показники руху і ефективності використання основних фондів підприємства

Варіант 3

1. Класифікація послуг транспорту
2. Шляхи зниження собівартості транспортної продукції

3. Структура і характеристика трудових ресурсів підприємства

Варіант 4

1. Поняття єдиної транспортної системи, її особливості
2. Організація первинного обліку на автотранспортному підприємстві
3. Продуктивність трудових ресурсів і методи її вимірювання. Продуктивність праці на автотранспорті.

Варіант 5

1. Поняття та особливості автомобільного транспорту
2. Склад і структура оборотних коштів автотранспортного підприємства
3. Резерви зростання продуктивності праці на підприємстві

Варіант 6

1. Ринкова конкуренція на автомобільному транспорті: сутність, види і класифікація
2. Нормування оборотних коштів на автотранспортному підприємстві
3. Сутність оплати праці і її форми

Варіант 7

1. Сутність і класифікація витрат
2. Показники оборотності оборотних коштів
3. Організація заробітної платні в АТП

Варіант 8

1. Економічна сутність і формування транспортних тарифів
2. Виробнича програма і продукція АТП
3. Склад доходів здійсненні перевезень автомобільним транспортом (інших робіт і послуг, виконуваних автомобільним транспортом)

Варіант 9

1. Калькуляція транспортної продукції
2. Склад і структура основних виробничих фондів АТП
3. Склад витрат при здійсненні перевезень автомобільним транспортом (інших робіт і послуг, виконуваних автомобільним транспортом)

Варіант 10

1. Облік і калькулювання собівартості перевезень
2. Знос і амортизація основних виробничих фондів
3. Рентабельність підприємства

Варіант 11

1. Чинники, що впливають на собівартість транспортній продукції
2. Показники руху і ефективності використання основних фондів підприємства
3. Економічна оцінка ефективності нововведень на автомобільному транспорті

Варіант 12

1. Шляхи зниження собівартості транспортної продукції
2. Облік і оцінка основних виробничих фондів АТП
3. Організація заробітної платні

Варіант 13

1. Організація первинного обліку на автотранспортному підприємстві
2. Знос і амортизація основних виробничих фондів
3. Склад доходів здійсненні перевезень автомобільним транспортом (інших робіт і послуг, виконуваних автомобільним транспортом)

Варіант 14

1. Склад і структура оборотних коштів автотранспортного підприємства
2. Показники руху і ефективності використання основних фондів підприємства
3. Склад витрат при здійсненні перевезень автомобільним транспортом (інших робіт і послуг, виконуваних автомобільним транспортом)

Варіант 15

1. Нормування оборотних коштів на автотранспортному підприємстві
2. Структура і характеристика трудових ресурсів підприємства
3. Прибуток підприємства

Варіант 16

1. Показники оборотності оборотних коштів
2. Продуктивність трудових ресурсів і методи її вимірювання.
Продуктивність праці на автотранспорті.
3. Рентабельність підприємства

Варіант 17

1. Виробнича програма і продукція АТП
2. Резерви зростання продуктивності праці на підприємстві
3. Економічна оцінка ефективності нововведень на автомобільному транспорті

Варіант 18

1. Якість послуг транспорту
2. Собівартість транспортної продукції.
3. Виробнича програма і продукція АТП

Варіант 19

1. Класифікація послуг транспорту
2. Облік і калькулювання собівартості перевезень
3. Склад і структура основних виробничих фондів АТП

Варіант 20

1. Поняття єдиної транспортної системи, її особливості
2. Чинники, що впливають на собівартість транспортній продукції
3. Облік і оцінка основних виробничих фондів АТП

Варіант 21

1. Поняття та особливості автомобільного транспорту
2. Шляхи зниження собівартості транспортної продукції
3. Знос і амортизація основних виробничих фондів

Варіант 22

1. Ринкова конкуренція на автомобільному транспорті: сутність, види і класифікація
2. Організація первинного обліку на автотранспортному підприємстві
3. Показники руху і ефективності використання основних фондів підприємства

Варіант 23

1. Сутність і класифікація витрат
2. Структура і характеристика трудових ресурсів підприємства
3. Склад і структура оборотних коштів автотранспортного підприємства

Варіант 24

1. Показники оборотності оборотних коштів
2. Продуктивність трудових ресурсів і методи її вимірювання. Продуктивність праці на автотранспорті.
3. Рентабельність підприємства

Варіант 25

1. Якість послуг транспорту
2. Собівартість транспортної продукції.
3. Виробнича програма і продукція АТП

Варіант 26

1. Облік і калькулювання собівартості перевезень
2. Знос і амортизація основних виробничих фондів
3. Рентабельність підприємства

Варіант 27

1. Організація первинного обліку на автотранспортному підприємстві
2. Знос і амортизація основних виробничих фондів
3. Склад доходів здійсненні перевезень автомобільним транспортом (інших робіт і послуг, виконуваних автомобільним транспортом)

Варіант 28

1. Чинники, що впливають на собівартість транспортній продукції
2. Показники руху і ефективності використання основних фондів підприємства
3. Економічна оцінка ефективності нововведень на автомобільному транспорті

Варіант 29

1. Економічна сутність і формування транспортних тарифів
2. Виробнича програма і продукція АТП

3. Склад доходів здійсненні перевезень автомобільним транспортом (інших робіт і послуг, виконуваних автомобільним транспортом)

Варіант 30

1. Поняття та особливості автомобільного транспорту
2. Склад і структура оборотних коштів автотранспортного підприємства
3. Резерви зростання продуктивності праці на підприємстві

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО КОНТРОЛЮ

1. Характеристика транспортної галузі України
2. Якість послуг транспорту
3. Класифікація послуг транспорту
4. Поняття єдиної транспортної системи, її особливості
5. Поняття та особливості автомобільного транспорту
6. Ринкова конкуренція на автомобільному транспорті: сутність, види і класифікація
7. Сутність і класифікація витрат
8. Економічна сутність і формування транспортних тарифів
9. Калькуляція транспортної продукції
10. Собівартість транспортної продукції.
11. Облік і калькулювання собівартості перевезень
12. Чинники, що впливають на собівартість транспортній продукції
13. Шляхи зниження собівартості транспортної продукції
14. Організація первинного обліку на автотранспортному підприємстві
15. Склад і структура оборотних коштів автотранспортного підприємства
16. Нормування оборотних коштів на автотранспортному підприємстві
17. Показники оборотності оборотних коштів
18. Виробнича програма і продукція АТП
19. Склад і структура основних виробничих фондів АТП
20. Облік і оцінка основних виробничих фондів АТП
21. Знос і амортизація основних виробничих фондів
22. Показники руху і ефективності використання основних фондів підприємства

23. Структура і характеристика трудових ресурсів підприємства
24. Продуктивність трудових ресурсів і методи її вимірювання.
Продуктивність праці на автотранспорті.
25. Резерви зростання продуктивності праці на підприємстві
26. Сутність оплати праці і її форми
27. Організація заробітної платні в АТП
28. Склад доходів здійсненні перевезень автомобільним транспортом
(інших робіт і послуг, виконуваних автомобільним транспортом)
29. Склад витрат при здійсненні перевезень автомобільним
транспортом (інших робіт і послуг, виконуваних автомобільним
транспортом)
30. Прибуток підприємства
31. Рентабельність підприємства
32. Економічна оцінка ефективності нововведень на автомобільному
транспорті

ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта : учебное пособие / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков : ХНАДУ, 2004. – 184 с.
2. Жарова О.М. Типові задачі з економіки підприємств автомобільного транспорту : навч. посібник для автотрансп. спец. ВУЗів / Жарова О.М., Дмитрієв І.А., Кирчата І.М.; видання 2-е, переоб. і доп.- Х., ХНАДУ, 2013. – 196 с.
2. Башкатова В.И. Планирование работы автотранспортного предприятия. Програмоване навчання / Башкатова В.И., Здерева Т.А., Стельмаховский Ю.С. – К.: Вища шк. Головне видав-во, 1988. – 288с.
3. Бойчик І. М. Економіка підприємств : навч. посібник / Бойчик І. М., Харів П. С., Хопчан М. І. - Львів: "Сподом", 2000.- 212 с.
4. Войнаренко М.П. Податковий облік і аудит : підручник / М.П. Войнаренко, Г.В. Пухальська. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – 367 с.
5. Голованенко С.Л. Економіка автомобільного транспорту / Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.
6. Аналіз господарської діяльності автотранспортних підприємств : навч. посіб. / В. Г. Шинкаренко, О. М. Жарова, О. М. Криворучко ; М-во освіти і науки України, ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2015. - 386 с.
7. Экономика автомобильного транспорта : учеб. пособие для студентов вузов / [А. Г. Будрин, Е. В. Будрина, М. Г. Григорян и др.] ; под ред. Г. А. Кононовой. - М. : Академия, 2005. - 319 с.
8. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: Підручник / Іванілов О.С., Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. - Харків: ФОП Бровін О.В. – 2017. - 632с.
9. Потенціал і розвиток автотранспортного підприємства : [навч. посіб.] / О. М. Криворучко, І. С. Пипенко ; М-во освіти і науки України, ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2015. - 196 с. .

Допоміжна

10. Туревский, И. С. Экономика отрасли (автомобильный транспорт) : учебник / И. С. Туревский. - М. : Форум : ИНФРА-М, 2008. - 287 с.
11. Раздорожный, А. А. Экономика отрасли (автомобильный транспорт) : учебное пособие / А. А. Раздорожный. - М. : РИОР, 2009. - 316 с.
12. Економіка праці на автомобільному транспорті : навч. посіб. для студ. вузів / В. Г. Шинкаренко, О. М. Криворучко ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2012. - 341 с.. - ISBN 978-966-303-440-9.
13. Абалонин С.М. Конкурентоспособность транспортных услуг: Учебное пособие для студентов вузов по специальности 060800 «Экономика и управление на предприятии транспорта» / С.М. Абалонин. – М.: Академкнига, 2004. – 230 с.
14. Бычков В.П. Экономика автотранспортного предприятия: Учебник / В.П. Бычков. – М.: ИНФРА–М, 2014. – 383 с.

Інформаційні ресурси

15. Закон України «Про автомобільний транспорт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>. – Заголовок з екрану.

16. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів, багажу автомобільним транспортом» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0562-10>. – Заголовок з екрану.

17. Наказ Міністерства транспорту України «Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0128-98>. – Заголовок з екрану.

18. Наказ Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Порядку організації перевезень пасажирів та багажу автомобільним транспортом» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1282-13>. – Заголовок з екрану.

19. Наказ Міністерства транспорту України «Про впорядкування системи оформлення, видачі, використання та обліку дозволів на міжнародні перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.zakon-i-normativ.info/index.php/component/lica/?base=1&id=215432&menu=281709&view=text>. – Заголовок з екрану.

20. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про забезпечення перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0309-08>. – Заголовок з екрану.

21. Наказ Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Порядку підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів, діяльність яких пов'язана з наданням послуг автомобільного транспорту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1454-13>. – Заголовок з екрану.

22. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України «Про затвердження Методики розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1146-09>. – Заголовок з екрану.

23. Наказ Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Правил пожежної безпеки для підприємств і організацій автомобільного транспорту України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/REG3450.html. – Заголовок з екрану.

24. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю на автомобільному транспорті» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1567-2006-%D0%BF>. – Заголовок з екрану.